

Dosarul nr. 2rc-76/22
2-19011745-01-2rc-30062022

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul central – V. Craveț
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza

ÎNCHEIERE

13 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând cererea întreprinderii individuale „Balchievschii” cu privire la repunerea în termenul procedural omis de declarare a recursului, precum și studiind recursul declarat de întreprinderea individuală „Balchievschii”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea individuală „Balchievschii” împotriva întreprinderii individuale „Iurii Grișcenco” cu privire la încasarea datoriei, declararea rezoluțiunii contractului de locațiune, evacuarea din imobil și obligarea transmiterii bunului, precum și repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 20 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de întreprinderea individuală „Balchievschii” împotriva hotărârii din 26 noiembrie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul central, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă,

constată:

La 28 decembrie 2018, întreprinderea individuală „Balchievschii” a depus cerere de chemare în judecată, care ulterior a fost concretizată prin cererile din 23 decembrie 2019, 26 decembrie 2019, 23 noiembrie 2020, 01 februarie 2021, 09 august 2021 și 20 septembrie 2021, împotriva întreprinderii individuale „Iurii Grișcenco” cu privire la încasarea datoriei, declararea rezoluțiunii contractului de locațiune, evacuarea din imobil și obligarea transmiterii bunului, precum și repararea prejudiciului moral (vol. I, f.d. 147, 159, 206, vol. II, f.d. 14, 109, 164).

Prin hotărârea din 26 noiembrie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul central, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea individuală „Balchievschii”, ca fiind neîntemeiată (vol. III, f.d. 3-9).

La 02 decembrie 2021, întreprinderea individuală „Balchievschii” a declarat apel împotriva hotărârii din 26 noiembrie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul central, (vol. III, f.d. 21-23).

Prin încheierea din 14 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel depuse de întreprinderea individuală „Balchievschii” împotriva

hotărârii din 26 noiembrie 2021 a Judecătoria Drochia, sediul central și i s-a acordat termen limită până la 04 martie 2022 pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat, în original, în cuantum de 7 316,97 de lei și a cererii de apel motivate cu semnătură olografă, în original, în limba română, în copii pentru toți participanții la proces, în Direcția evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Bălți (vol. III, f.d. 26-27 recto-verso).

Prin încheierea din 20 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți s-a restituit cererea de apel depusă de întreprinderea individuală „Balchievschii” împotriva hotărârii din 26 noiembrie 2021 a Judecătoria Drochia, sediul central, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, și i s-a remis cererea de apel cu toate documentele anexate (vol. III, f.d. 52-55 recto-verso).

La 10 iunie 2022, întreprinderea individuală „Balchievschii” a depus prin intermediul oficiului poștal cererea de recurs împotriva încheierii din 20 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți, redactată în limba rusă, solicitând repunerea în termenul procedural de declarare a recursului, casarea integrală a încheierii recurate, obligarea Curții de Apel Bălți să intenteze procedura în apel în baza apelului său din 21 martie 2022 și obligarea Curții de Apel Bălți să-i elibereze toate încheierile și deciziile cu traducere în limba rusă (vol. III, f.d. 64-65, 72 recto-verso).

În conformitate cu art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În corespundere cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând cererea cu privire la repunerea în termenul procedural omis de declarare a recursului, precum și studiind cererea de recurs și materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea întreprinderii individuale „Balchievschii” de repunere în termenul procedural omis de declarare a recursului urmează a fi respinsă, iar recursul restituit, din considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în

special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele *Tricard v. Franța*, 10 iulie 2001, § 29; *Nicolae Popa v. România*, 09 decembrie 2014, § 16; *Tence v. Slovenia*, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele *Ponomaryov v. Ucraina*, 03 aprilie 2008, § 41; *Ustimenko v. Ucraina*, 20 octombrie 2015, § 47).

Prin scrisoarea de comunicare a actului procedural cu numărul de ieșire 10636 Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa participanților la proces pentru notificare copia încheierii din 20 aprilie 2022 (vol. III, f.d. 57).

Potrivit avizului de recepție a corespondenței, trimiterea poștală DS8006263094AS, prin care s-a expediat scrisoarea de comunicare a actului procedural cu numărul de ieșire 10636 și încheierea din 20 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost notificată întreprinderii individuale „Balchievschii” în data de 16 mai 2022 (vol. III, f.d. 58).

Respectiv, prin prisma art. 111 alin. (3) coroborat cu dispozițiile art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de procedură de 15 de zile, instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a ataca cu recurs încheierea instanței de apel judecătorească, a început să curgă din ziua imediat următoare datei când a fost comunicată această încheiere, adică de la 17 mai 2022, iar data limită de depunere a cererii de recurs fiind ziua de 31 mai 2022, ora 24.00, acesta fiind termen de decădere din dreptul procesual. Însă, contrar ipotezelor relevate, coroborate normelor legale precitate, întreprinderea individuală „Balchievschii” a depus cererea de recurs la oficiul poștal abia la 10 iunie 2022.

În altă ordine de idei, Colegiul desprinde că întreprinderea individuală „Balchievschii” solicită aplicarea în privința sa a instituției repunerii în termenul procedural omis de declarare a recursului, în ordinea prevăzută de art. 116 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Astfel, în sensul autentic al normei art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, repunerea în termenul procedural omis poate fi efectuată doar în baza unor temeiuri viabile și întemeiate. Caracterul temeiniciei motivelor de omitere a termenului procedural reprezentând o condiție *sine qua non* pentru repunerea acestuia. Prin urmare, obligația probării existenței circumstanțelor, care au făcut imposibilă efectuarea de către persoană a anumitor acțiuni procesuale în termenul stabilit, este pusă în sarcina justițiabilului ce solicită repunerea în termenul omis.

Distinct acestui fapt, Colegiul constată că recurenta întreprinderea individuală „Balchievschii” nu a invocat nici un motiv care a determinat omiterea termenului procedural și care ar justifica aplicarea instituției procedurale de repunere în termenul de recurs omis.

Prin urmare, cererea recurentei întreprinderii individuale „Balchievschii” cu

privire la repunerea în termenul procedural de declarare a recursului împotriva încheierii din 20 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Cu titlu subsecvent, Colegiul observă că respingerea cererii întreprinderii individuale „Balchievschii” cu privire la repunerea în termenul procedural omis de declarare a recursului atrage după sine, cu titlu de sancțiune procedurală, restituirea recursului împotriva încheierii din 20 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 426¹ alin. (1) lit. a) coroborat cu art. 10 din Codul de procedură civilă.

Colegiul consideră că de la momentul notificării încheierii motivate din 20 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți, întreprinderea individuală „Balchievschii” a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de dreptul său procedural de a contesta acest act judecătoresc de dispoziție în interiorul termenului legal.

Instanța de recurs consideră că recurenta, fiind interesată în soarta examinării prezentului recurs, urmau să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță, prin respectarea termenului de declarare a recursului, cât și depunerii unei cereri de repunere în termenul procedural omis motivate și probate, în caz contrar intervenind *uno ictu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, respingerea cererii cu privire la repunerea în termenul procedural de declarare a recursului și restituirea recursului în temeiul art. 116 și art. 426¹ alin. (1) lit. a) în coroborare cu art. 10 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 10 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În altă ordine de idei, instanța de recurs învederează că certitudinea legală impusă regulilor de procedură civilă, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurenților, cât și ale intimaților, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării apelantului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un

termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

În cauza Ponomaryov v. Ucraina Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În speță, nerespectarea condițiilor impuse de legiuitor se datorează în exclusivitate comportamentului indiferent al recurenteii întreprinderii individuale „Balchievschii”, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și să facă uz cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Din considerentele expuse supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea întreprinderii individuale „Balchievschii” cu privire la repunerea în termenul procedural omis de declarare a recursului împotriva încheierii din 20 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți urmează a fi respinsă, iar recursul restituit în temeiul art. art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 10, art. 116, art. 269-270 și art. 426¹ alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge cererea întreprinderii individuale „Balchievschii” cu privire la repunerea în termenul procedural omis de declarare a recursului împotriva încheierii din 20 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți.

Se restituie cererea de recurs depusă de întreprinderea individuală „Balchievschii” împotriva încheierii din 20 aprilie 2022 a Curții de Apel Bălți, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea individuală „Balchievschii” împotriva întreprinderii individuale „Iurii Grișcenco” cu privire la încasarea datoriei, declararea rezoluțiunii contractului de locațiune, evacuarea din imobil și obligarea transmiterii bunului, precum și repararea prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas